

157

OBWIESZCZENIE MINISTRA LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

z dnia 12 czerwca 1957 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa.

1. Na podstawie art. 3 dekretu z dnia 1 lutego 1956 r. o zmianie dekretu o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. Nr 6, poz. 30) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. z 1948 r. Nr 24, poz. 165 i z 1956 r. Nr 6, poz. 30) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu i z zastosowaniem nowej, ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

2. Jednolity tekst dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa nie obejmuje:

- 1) art. 30 i 32 dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa w brzmieniu: „Art. 30. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc obowiązującą przepisy regulujące sprawę objęte niniejszym dekretem, a w szczególności rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca

1927 r. o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 111, poz. 932) wraz z późniejszymi zmianami.

Art. 32. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 2) art. 2 i art. 4 dekretu z dnia 1 lutego 1956 r. o zmianie dekretu o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa w brzmieniu:

„Art. 2. W ustawie z dnia 14 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. Nr 30, poz. 224) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 skreśla się ust. 1;
- 2) w art. 7 ust. 1 i 2 skreśla się wyraz „drzewo”, a wyrazy „w art. 6 ust. 1 i 2” zastępuje się wyrazami „w art. 6 ust. 2”.

„Art. 4. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia”.

Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego: *J. Dąb-Kociol*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 czerwca 1957 r. (poz. 157).

DEKRET

z dnia 26 kwietnia 1948 r.

o ochronie lasów nie stanowiących własności Państwa.

Przepisy wstępne.

Art. 1. Przepisy dekretu stosuje się:

- 1) do lasów i gruntów leśnych nie stanowiących własności Państwa,
- 2) do lasów stanowiących własność Państwa, oddanych w zarząd i bezpłatnie użytkowanie rolniczym spółdzielniom produkcyjnym.

Art. 2. 1. Za lasy w rozumieniu niniejszego dekretu uważa się grunty leśne wraz z rosnącymi na nich drzewostanami.
2. Gruntami leśnymi są grunty:

- 1) które w chwili wejścia w życie niniejszego dekretu znajdują się pod uprawą leśną,
- 2) które w chwili wejścia w życie niniejszego dekretu z mocy poprzednio obowiązujących przepisów powinny znajdować się pod uprawą leśną, a na których do tego czasu nie została dokonana trwała zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania,
- 3) na których uprawa leśna wprowadzona została po wejściu w życie niniejszego dekretu,

o ile zwarta łączna powierzchnia tych gruntów wynosi co najmniej 0,10 ha, niezależnie od tego, czy stanowią one własność jednego właściciela, czy składają się z działek należących do różnych właścicieli.

3. Wymienione w pkt 1, 2 i 3 ust. 2 grunty, których łączna powierzchnia jest mniejsza od 0,10 ha, będą uważane za grunty leśne, jeżeli w skład tej powierzchni wchodzi grunty obciążone służebnościami lub jeżeli ze względu na in-

teres publiczny prezydium powiatowej rady narodowej orzeknie, że powinny być one trwale utrzymane pod uprawą leśną.

Art. 3. Obowiązki wynikające z przepisów dekretu ciąży na właścicielu, użytkowniku, dzierżawcy lub zarządcy lasu, zwanych w dalszych przepisach dekretu „posiadaczami lasu”.

Przepisy o zagospodarowaniu lasów.

Art. 4. Lasy powinny być zagospodarowane w sposób zapewniający ich zachowanie, jak również zaspokajanie potrzeb społecznych w zakresie produkcji surowca drzewnego oraz wpływu na cechy fizyczne kraju, kulturę społeczną i obronność Państwa.

Art. 5. 1. Wszystkie grunty leśne należy trwale utrzymywać pod uprawą leśną. Zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania może nastąpić jedynie na podstawie zezwolenia prezydium wojewódzkiej rady narodowej (prezydium rady narodowej miasta wydzielonego z województwa).

2. Jeżeli zmiana rodzaju użytkowania gruntów leśnych nie będzie dokonana przed upływem terminu oznaczonego w zezwoleniu, zezwolenie to traci moc w zakresie, w jakim zmiana uprawy nie została dokonana.

Art. 6. Zezwolenia przewidzianego w art. 5 ust. 1 można udzielić ze względów celowości gospodarczej, jeżeli zmiana uprawy leśnej na inną nie stoi w sprzeczności z interesem publicznym.

Art. 7. 1. Grunty leśne pozbawione drzewostanów podlegają ponownemu zalesieniu. Prezydium gromadzkiej rady narodowej z własnej inicjatywy lub na wniosek nadleśniczego

przedsiębiorstwa lasów państwowych wydaje zarządzenia wskazujące termin i sposób zalesienia.

2. Obowiązek zalesienia przywiązany jest do gruntów leśnych bez względu na osobę posiadacza.

3. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej z własnej inicjatywy albo na wniosek dyrektora zarządu lasów państwowych może zarządzić zalesienie na koszt Państwa gruntów leśnych lub nieużytków przeznaczonych pod uprawę leśną w celu zapobieżenia uruchomieniu lotnych piasków, usuwaniu się ziemi na stokach i działaniu erozji wodnej.

Art. 8. Prezydium gromadzkiej rady narodowej z własnej inicjatywy lub na wniosek nadleśniczego przedsiębiorstwa lasów państwowych może nakazać usuwanie drzew i krzewów hamujących prawidłowy rozwój drzewostanów.

Art. 9. Prezydium gromadzkiej rady narodowej z własnej inicjatywy lub na wniosek nadleśniczego przedsiębiorstwa lasów państwowych wydaje zarządzenia w sprawie zapobiegania rozmnażaniu się i zwalczania szkodliwych owadów leśnych i pasożytów roślinnych, jak również usuwania posuszu, wywrotów i złomów.

Art. 10. W razie niewykonania zarządzeń dotyczących zalesienia (art. 7 ust. 1 i 2), usuwania drzew i krzewów hamujących prawidłowy rozwój drzewostanu (art. 8), zastosowania środków przeciwko szkodliwym owadom leśnym i pasożytom roślinnym oraz usuwania posuszu, wywrotów i złomów (art. 9) prezydium powiatowej rady narodowej może na wniosek prezydium gromadzkiej rady narodowej zarządzić zastępcze wykonanie tych czynności na koszt posiadacza.

Art. 11. Wyrab drzew i drzewostanów może odbywać się na podstawie zezwolenia prezydium gromadzkiej rady narodowej w porozumieniu z nadleśniczym przedsiębiorstwa lasów państwowych. Od decyzji prezydium gromadzkiej rady narodowej posiadaczowi lasu przysługuje odwołanie do prezydium powiatowej rady narodowej. Również w przypadkach niedojścia do porozumienia między prezydium gromadzkiej rady narodowej a nadleśniczym przedsiębiorstwa lasów państwowych rozstrzyga prezydium powiatowej rady narodowej.

Art. 12. Zabrania się przegonu i pasania zwierząt gospodarskich na gruntach leśnych, będących w stadium zalesienia sztucznego lub odnowienia naturalnego, a nadto w młodnikach do lat 20 oraz na gruntach, na których istnieje lub wprowadza się podrost lub podszycie.

Art. 13. 1. Prezydium gromadzkiej rady narodowej z własnej inicjatywy lub na wniosek nadleśniczego przedsiębiorstwa lasów państwowych może zabronić:

- 1) przegonu i pasania zwierząt gospodarskich w miejscach, w których zachodzi obawa usuwania się ziemi i kamieni lub uruchomienia piasków lotnych,
- 2) zbierania ściółki w miejscach, w których mogłoby to spowodować nadmierne wyjąłowienie gleby.

2. Zakazy wymienione w ust. 1 mogą być wydawane w formie zarządzeń ogólnych, ogłaszanych w sposób przyjęty w danej miejscowości.

Art. 14. W lasach obciążonych służebnościami przepisy art. 12 i 13 mają zastosowanie tylko o tyle, o ile nie naruszają uprawnień wynikających z tych służebności.

Art. 15. Zabrania się niszczenia jak również jakiegokolwiek użytkowania kosodrzewiny znajdującej się na siedliskach naturalnych w górach i na torfowiskach na nizinach.

Art. 16. Prezydium gromadzkiej rady narodowej może z własnej inicjatywy lub na wniosek nadleśniczego przedsiębiorstwa lasów państwowych zarządzić złożenie w wyznaczonym terminie wykazu ilości drewna uzyskanego z lasu w oznaczonym okresie czasu.

Art. 17. 1. Lasy, których obszar przekracza 25 ha, powinny być zagospodarowane na podstawie planów gospodarstwa leśnego, sporządzonych według zasad obowiązujących w państwowym gospodarstwie leśnym,

2. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej może przeprowadzić na koszt Państwa inwentaryzację lasów o powierzchni do 25 ha.

Art. 18. 1. Plan gospodarstwa leśnego wymaga zatwierdzenia przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

2. Jeżeli prezydium wojewódzkiej rady narodowej przed upływem trzech miesięcy od dnia przedstawienia planu gospodarstwa leśnego nie wyda decyzji o zatwierdzeniu lub odrzuceniu planu, ani też nie zażąda wprowadzenia zmian lub uzupełnień, posiadacz lasu, aż do wydania decyzji, uprawniony jest do dokonania w każdym kolejnym roku gospodarczym, obejmującym okres od 1 października do 30 września roku następującego, wszystkich czynności gospodarczych przewidzianych w planie na ten rok, z wyjątkiem wyrębów przekraczających przeciętny rozmiar rocznego użytkowania wynikający z przedstawionego planu.

3. W przypadku zniszczenia lub uszkodzenia lasu przez klęskę żywiołową lub na skutek innych przyczyn w takim stopniu, że nastąpiła istotna zmiana warunków gospodarczych, na których podstawie został zatwierdzony plan gospodarstwa leśnego, prezydium wojewódzkiej rady narodowej może wstrzymać dalsze użytkowanie lasu do czasu zatwierdzenia odpowiednich zmian planu.

Art. 19. 1. Na wniosek posiadacza lasu plan gospodarstwa leśnego może być opracowany przez organy powołane do sporządzania planów w lasach państwowego gospodarstwa leśnego za zwrotem kosztów ustalonych przez właściwego dyrektora zarządu lasów państwowych.

2. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej może zarządzić sporządzenie planu na koszt Państwa.

3. Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego określi przypadki, w których plan gospodarstwa leśnego może być sporządzony na koszt Państwa.

Art. 20. 1. Posiadacze lasów mogą łączyć się w zespoły leśne w celu wzmocnienia zdolności produkcyjnej lasów nie stanowiących własności Państwa, ulepszenia techniki gospodarczej w tych lasach i prowadzenia w nich racjonalnych zabiegów gospodarczych. Zadaniem zespołów jest wspólne prowadzenie gospodarki leśnej, a w szczególności:

- 1) przygotowywanie gleby pod uprawę leśną,
- 2) zalesianie gruntów leśnych i nieużytków przeznaczonych pod uprawę leśną,
- 3) pielęgnowanie drzewostanów i gleby,
- 4) ochrona lasów przed szkodliwymi owadami leśnymi i pasożytami roślinnymi, zwierzętami gospodarskimi i zwierzęcą łowną,
- 5) ochrona lasów przed szkodnictwem oraz sprawy ochrony przeciwpożarowej,
- 6) rozwijanie współzawodnictwa w zakresie należytego wykonywania zabiegów gospodarczo-leśnych.

2. Posiadacze lasów organizują zespoły leśne przy pomocy gromadzkiej rady narodowej, organów przedsiębiorstw lasów państwowych i Związku Samopomocy Chłopskiej.

3. Organy przedsiębiorstw lasów państwowych udzielają pomocy fachowej przy wykonywaniu zadań zespołów leśnych oraz pomocy materialnej przez dostarczanie tym zespołom sadzonek, nasion, narzędzi do sadzenia i niezbędnych środków do zwalczania szkodliwych owadów leśnych i pasożytów roślinnych.

4. Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego określi przypadki, w których organy przedsiębiorstw lasów państwowych udzielać będą pomocy określonej w ust. 3 również posiadaczom lasów nie zorganizowanym w zespoły leśne.

Art. 21. 1. W celu należytego zorganizowania zabiegów gospodarczych i zapewnienia ich wykonania we właściwym miejscu i czasie oraz ze względu na konieczność zachowania lasów — posiadacze tych lasów mogą zatrudnić gajowych lub leśniczych na własny koszt.

2. Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego ustali zakres czynności tych gajowych i leśniczych.

3. Gajowi i leśniczowie podlegają w zakresie wykonywanych czynności gospodarczych nadleśniczemu przedsiębiorstwa lasów państwowych.

4. Jeżeli posiadacze lasów nie zatrudnią gajowych lub leśniczych na własny koszt, czynności ich wykonują organy przedsiębiorstw lasów państwowych, o ile prezydium powiatowej rady narodowej na wniosek tych organów uzna to za niezbędne ze względu na większą powierzchnię tych lasów i konieczność ich ochrony.

Właściwość organów państwowych.

Art. 22. 1. Gromadzkie rady narodowe ustalają wytyczne dla działalności zespołów leśnych, rodzaje i rozmiary pomocy dla zespołów leśnych i posiadaczy lasów oraz rozmiary planowanych zalesień i zadania w zakresie pielęgnowania, melioracji i ochrony lasów.

2. Pomoc dla zespołów leśnych i posiadaczy lasów polega w szczególności na przydzielaniu im materiałów siewnych i sadzeniowych, narzędzi do sadzenia i środków mających na celu zapobieganie lub zwalczanie szkodliwych owadów leśnych i pasożytów roślinnych.

3. W sprawach określonych w ust. 1 i 2 gromadzkie rady narodowe działają w porozumieniu z zespołami leśnymi lub posiadaczami lasów i po wysłuchaniu opinii nadleśniczych przedsiębiorstw lasów państwowych.

Art. 23. Organy przedsiębiorstw lasów państwowych sprawują bezpośredni nadzór nad lasami, wykonują czynności przygotowawcze dla prezydiów gromadzkich rad narodowych w zakresie spraw określonych w art. 7, 8, 9, 10, 11, 13, 16 oraz składają przed gromadzkimi radami narodowymi co najmniej raz w roku sprawozdania ze sprawowanego nadzoru.

Art. 24. 1. Prezydium gromadzkich rad narodowych obowiązane są omawiać na zebraniach wiejskich z posiadaczami lasów, zespołami leśnymi i organami nadleśnictw przedsiębiorstw lasów państwowych sprawy zagospodarowania lasów.

2. W szczególności na zebraniach wiejskich omawia się sprawy zalesienia gruntów leśnych, pielęgnowania drzewostanów i gleby, melioracji leśnych, ochrony lasów, pomocy dla posiadaczy lasów przy załatwianiu spraw związanych z nadzorem oraz sprawy planowania i realizacji zadań terenowych planów leśnictwa.

Przepisy karne.

Art. 25. 1. Kto dokonuje wyrębu drzewa w cudzym lesie w celu przywłaszczenia albo zabiera z cudzego lasu drzewo wyrębane lub powalone.

podlega karze aresztu do roku.

2. Odpowiedzialności karnej według ust. 1 podlega również ten, kto nabywa lub w jakimkolwiek celu przyjmuje drzewo wyrębane w cudzym lesie albo zabrane z cudzego lasu w celu przywłaszczenia, wiedząc że pochodzi ono z przestępstwa określonego w ust. 1, albo pomaga do zbycia lub ukrycia takiego drzewa.

3. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa określonego w ust. 2 stałe źródło dochodu, podlega karze więzienia do lat 3 i karze grzywny.

4. Jeżeli z czynu określonego w ust. 1 wynikała nieznaczna szkoda, a sprawca nie był jeszcze karany za wyręb drzewa w cudzym lesie albo zabór drzewa wyrębane lub powalonego z cudzego lasu w celu przywłaszczenia, sprawca podlega karze pracy poprawczej do 3 miesięcy lub karze grzywny do 3.000 zł. Ponadto można orzec obowiązek zwrotu wartości drzewa.

5. Szkodę należy uważać za nieznaczną w przypadkach określonych przez Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego

w drodze rozporządzenia wydanego na podstawie art. 3 § 4 dekretu z dnia 23 grudnia 1954 r. o zmianie niektórych przepisów o ochronie własności społecznej (Dz. U. Nr 57, poz. 283).

6. Jeżeli czynu określonego w ust. 1 dokonano w lesie stanowiącym własność Państwa, oddanym w zarząd i bezpłatne użytkowanie rolniczej spółdzielni produkcyjnej, sprawca podlega ukaraniu na podstawie art. 3 dekretu z dnia 23 grudnia 1954 r. o zmianie niektórych przepisów o ochronie własności społecznej (Dz. U. Nr 57, poz. 283).

Art. 26. 1. Kto będąc posiadaczem lasu:

- 1) zmieni bez zezwolenia uprawę leśną na inny rodzaj użytkowania, niszczy drzewa lub dokona wyrębu bez wymaganego zezwolenia na wyręb, bez zatwierdzonego planu gospodarstwa leśnego lub bez zatwierdzonego rocznego planu cięć, albo w sposób niezgodny z udzielonym zezwoleniem lub zatwierdzonym planem, podlega karze grzywny do 3.000 zł lub karze pracy poprawczej do 3 miesięcy,
- 2) bez uzasadnionego powodu nie wykona zarządzonego przez prezydium gromadzkiej rady narodowej zalesienia gruntów leśnych, podlega karze grzywny do 1.500 zł,
- 3) bez uzasadnionego powodu nie wykona zarządzenia o stosowaniu środków ochronnych przeciwko szkodliwym owadom leśnym lub pasożytom roślinnym, jak również zarządzeń dotyczących usuwania posuszu, wywrotów i złomów oraz drzew i krzewów hamujących prawidłowy rozwój drzewostanów, podlega karze grzywny do 600 zł,
- 4) przegania lub wypasa zwierzęta gospodarskie, zbiera ściółkę w przypadkach zabronionych, podlega karze grzywny do 150 zł.

2. W stosunku do osób, które dokonały czynów wymienionych w ust. 1 pkt 4 nie będąc posiadaczami lasów, stosuje się kary przewidziane za takie czyny w przepisach o szkodnictwie leśnym.

Art. 27. Kto niszczy lub użytkuje kosodrzewinę w przypadkach, gdy to jest zabronione, podlega karze grzywny do 300 zł.

Art. 28. 1. Orzekanie w sprawach wymienionych w art. 25 ust. 4 oraz w art. 26 i 27 następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

2. Za wykroczenia określone w art. 26 i 27, popełnione w lesie stanowiącym własność Państwa, oddanym w zarząd i bezpłatne użytkowanie rolniczej spółdzielni produkcyjnej, nakłada się kary na osobę odpowiedzialną za gospodarkę w tym lesie.

Przepisy końcowe.

Art. 29. Przepis art. 17 obowiązuje od terminu ustalonego przez Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Do tego czasu wyręb w lasach wymienionych w art. 17 może się odbywać przy zastosowaniu trybu określonego w art. 11.

Art. 30. Dekret nie narusza przepisów o granicach Państwa dotyczących drogi granicznej.

Art. 31. Do lasów określonych w art. 1 pkt 2 nie mają zastosowania przepisy o państwowym gospodarstwie leśnym.

Art. 32. Uprawnienia nadleśniczego przedsiębiorstwa lasów państwowych, przewidziane w dekreście, przysługują na obszarze parku narodowego dyrektorowi tego parku.

Art. 33. Przepisy dekretu dotyczące gromadzkich rad narodowych i ich prezydiów stosuje się odpowiednio do rad narodowych osiedli i ich prezydiów.

Art. 34. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego.